

Lyginamasis vyresnių negu 45 m. amžiaus žmonių užimtumo konteksto ir išteklių Vokietijoje, Lietuvoje, Ispanijoje ir Švedijoje tyrimas

Tyrimo tikslas ir uždaviniai

Pagrindinis šio lyginamojo tyrimo tikslas – atskleisti darbo rinkos ir švietimo srityse vykdomą politiką, pateiktį įvairias iniciatyvas, finansavimo šaltinius bei surasti nacionalines ir Europines institucijas, kurios vykdo veiklas skirtas vyresniems negu 45 m. amžiaus žmonėms. Tyrimo rezultatai bus naudojami kaip pagrindinis informacijos šaltinis įgyvendinant kitas projekto veiklas, kaip:

- Mokymo vadovėlių, skirtų vyresniems negu 45 m. amžiaus žmonėms, rengimas, kurių tyrimo rezultatai (susiję su mokymosi poreikiais, mokymų ir įdarbinimo paslaugų teikimu šalyse, užimtumo ir profesinio mokymo politikos priemonėmis skirtomis vyresniems negu 45 m. amžiaus žmonėms.
- Plėtojimas "Mature 2.0 45+" centro, kuriame taip pat bus pagrindinės kiekvienos šalies lyginamųjų studijų išvados, pvz., Mokymų pasiūlymai, nacionaliniai darbo pasiūlymai, ataskaitos ir įspėjimai apie atitinkamus grupės darbo specifiką, naudingos nuorodos ir kontaktai, kas susiję su grupe.
- Tyrimo išvados taip pat bus naudojamos rengiant įvairius straipsnius ir darbo dokumentus.

Metodika

Tyrimo metodiką parengė Folkuniversitetet (Švedija). Tyrimo klausimai apima šias temas:

1. Šiandieninė situacija, vyresnių negu 45 m. amžiaus žmonių, susijusių su išsilavinimu / užimtumu/savarankiška veikla ir pilietine įtrauktimi.
2. Esama struktūra švietimo sistemoje/ darbo rinkoje kuri orientuota į vyresnio negu 45 m. amžiaus žmones partnerių šalyse.
3. Užimtumo padėtis, susijusi su vyresniais negu 45 m. amžiaus žmonėmis ir pagrindinės vietos ir regiono institucijos kuriojančios užimtumą, pvz. Įdarbinimo agentūros, socialinės paslaugas teikiančios institucijos, privačios organizacijos ir kt.
4. Suinteresuotų šalių / subjektų, vykdančių veiklas su vyresniais negu 45 m. žmonėmis, perspektyvos partnerių šalyse. Su kokiais trukdžiais susiduriama, kokius sprendimus jie siūlo.
5. Kriterijai stojant į formalus švietimo įstaigas (ikimokyklinio ugdymo, profesinio rengimo, verslo mokymus ir kt.).
6. Esamas neformalus ir neoficialus švietimas / mokymai skirti vyresniems negu 45 m. amžiaus žmonėms.
7. Nacionalinių tyrimų sąrašas apie vyresnių negu 45 m. amžiaus žmonių tikslinę grupę.

8. Nacionalinė politika, susijusi su vyresnių negu 45 m. amžiaus žmonių grupės švietimo sistemoje / darbo rinkoje partnerių šalyse.

Buvo panaudoti keli pagrindiniai tyrimo metodai - esamos literatūros statistinis tyrimas, oficialios statistinės informacijos analizė, politikos dokumentų turinio analizė ir kokybiniai socialiniai tyrimai apklausiant atsakingus veikėjus ir politikos formuotojus projekto partnerių šalyse.

Pagrindiniai tyrimo rezultatai

Lietuva

Veiksminga socialinė ir ekonominė vyresnių negu 45 metų amžiaus grupės žmonių integracija yra labai svarbi nuosekliam Lietuvos ekonominiams ir socialiniams vystymuisi dėl sparčiai didėjančios emigracijos ir nepalankių demografinių pokyčių.

Nors ši amžiaus grupė nėra aiškiai apibrėžta nacionalinėse švietimo ir užimtumo politikos srityse, daugelis politikos priemonių skiriamos šiai amžiaus grupei kartu su kai kuriomis kitomis amžiaus grupėmis.

Žvelgiant į dabartines politines iniciatyvas, susijusias su vyresnių negu 45 m. amžiaus žmonių švietimo ir užimtumo gerinimu, galima pastebėti, kad šiose srityse trūksta nuoseklumo ir sisteminio požiūrio. Dauguma šių priemonių šiuo metu yra remiamos ES finansuojamais projektais, o tai kelia klausimą dėl jų ilgalaikio tęstinumo ir poveikio.

Vokietija

Kaip nurodoma tyrime, vyresnių negu 45 metų amžiaus grupė nėra nepalanki amžiaus grupė Vokietijoje. Pagrindinė mūsų projekto tikslinė grupė Vokietijoje yra laikoma vyresnio amžiaus ilgalaikiai bedarbiai, kurie labiausiai nukentėjo nuo darbo rinkos tendencijų, šios grupės žmonės yra mažiau kvalifikuoti. Šios tikslinės grupės kvalifikacija kelia didelį susirūpinimą dėl darbo jėgos kompiuterizavimo, kas šiuo metu yra viena pagrindinių Vokietijos darbo rinkos tendencijų. Visi tyrimai rodo, kad kvalifikacija vis labiau bus pagrindinis veiksnys sėkmingai dalyvaujant darbo rinkoje.

Ispanija

Ispanijos visuomenė susiduria su giliais socialiniais ir ekonominiais pokyčiais, kuriuos lemia globalizacija, informacinės ir ryšių technologijos bei kiti technologiniai laimėjimai, kurie visi keičia socialinę ir ekonominę situaciją šalyje. Ryšių, bendravimo, prekių ir paslaugų teikimo formos ir galimybės pasikeitė, pramonė nyksta, atsiranda naujos sritys ir naujos darbo formos, reikalaujančios naujų žinių ir įgūdžių.

Šalies užimtumo politika numato, kad bedarbis turi priimti aktyvesnį vaidmenį, priimti pokyčius, kad kiekvienas asmuo galėtų nustatyti savo poreikius bei priimti sprendimus, pagrįstus tuo kaip jie jaučiasi, jaučiasi ir ką turi, atsižvelgiant į save ir kitus. Yra svarbu stiprinti žmonių ir bendruomenių ryšį, plėsti teritorinį intelektą. Svarbus vaidmuo tenka vietos ir piliečių įtraukimui, nepaisant nedarbo. Žmonės, nepaisant jų bedarbių statuso, turėtų jaustis integruoti, naudingi ir aktyvūs. Todėl mes turime teikti paramą ir patarimus vyresniesiems verslininkams ir ypač socialiniams verslininkams, nes visi galime pakeisti pasaulį nesvarbu kokio amžiaus esame.

Kita svarbi veiklos sritis - mokymai. Remiantis profesine analize, geresnių perspektyvų, mokymosi poreikiai nustatomi dviem kategorijomis: a) horizontalieji poreikiai: kalbos, informatika, komandinis darbas, socialiniai įgūdžiai; b) sektoriaus poreikiai, kuriuos reikia apriboti, atsižvelgiant į darbdavių, ypač vietos, poreikius. Jie gali patenkinti realius poreikius, vykdyti kokybiškus mokymus. Resursų optimizavimas ir inovatyvių sprendimų atradimas dabar yra labiau reikalingas nei bet kada.

Švedija

Gana akivaizdu, kad vyresnių negu 45 metų amžiaus grupė Švedijoje nėra kliūtis darbo rinkoje arba dėl to nėra įtraukta į švietimo sistemą. Skaičiavimai labiau orientuoti į 55 metų amžiaus grupes ir vyresnius, ilgalaikius bedarbius. Ir čia galime išskirti tris kliūčių kategorijas:

Struktūrinis (ankstesnė darbo ir mokymosi patirtis, orientavimo ir mokymo paslaugų teikimas, valstybės politika, įskaitant orientavimo paslaugų ir viešojo transporto paslaugas bei finansavimą, darbdavių požiūris ir praktika, diskriminacija, rasizmas, seksizmas);

Situacijos (netinkama darbo patirtis, prasta psichinė ir (arba) fizinė sveikata, fizinė negalia, mokymosi negalėjimas, žema kvalifikacija, informacijos apie išsilavinimą, orientavimo ar darbo rinkos trūkumas);

Daugelyje vykdomų iniciatyvų daugiausia dėmesio skiriama pagrindiniam ugdymui ir mokymui, pavyzdžiui, IT, kaip kreiptis dėl darbo, kaip naudotis paieškos sistemomis, mokymo ir mokyosi vietose

Savęs vertinimas (mažas pasitikėjimas ir savigarba, priimamų neigiamų stereotipų apie save, pyktis ir beviltiškumas, pokyčių baimė)

Išvados

Užimtumo ir integracijos į vyresnių negu 45 metų mokymąsi visą gyvenimą projekto temos partnerių šalyse yra strategiškai svarbios įgyvendinant šalių socialinius ir

ekonominius plėtros tikslus.

Šalyse partnerėse socialinės ir ekonominės bei institucinės sąlygos ir sunkumai, susiję su darbo rinkos integracija ir 45 metų užimtumo tvarumu, yra gana skirtingos: sprendžiamos emigracijos, darbo jėgos trūkumo problemos Lietuvoje, tenkinami besikeičiančios aukštos kvalifikacijos poreikiai ir šalinami trūkumai Vokietijoje, stengiamasi įveikti pokrizinius užimtumo sunkumus Ispanijoje arba likusių kliūčių, skirtų nepalankioje padėtyje esančioms grupėms, pašalinimui, siekiant gauti darbą ir mokytis Švedijoje.

Nepaisant šių skirtumų, pastebimas tam tikras vyresnių negu 45 m. amžiaus grupės žmonių švietimo, mokymo ir užimtumo politikos ir priemonių požiūrių panašumai, kaip antai švietimo ir darbo pasiūlymų individualizavimas, IRT technologijų naudojimas, glaudus bendradarbiavimas tarp valstybių socialinių partnerių ir verslą bevystančių suaugusiųjų švietimo ir įdarbinimo tarnybų.

Visą tyrimo ataskaitą galima rasti projekto svetainėje: <http://www.mature45.eu>.